

**ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ ЦЕНТР УКРАЇНИ

**ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЇ ТА ТУРИЗМУ
ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ**

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК «ВИЖНИЦЬКИЙ»

**ЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН І ЗДОРОВ'Я ЖИТЕЛІВ
МІСЬКИХ ЕКОСИСТЕМ
Горбуновські читання**

(м. Чернівці, 5-6 травня 2016 року)

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

Чернівці

«Місто»

2016

СТАТЕВІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СИНДРОМУ ПРЕНАТАЛЬНОГО СТРЕСУ

С.С.Ткачук, О.В.Ткачук, Л.Д.Олійник

ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет»

58000, Чернівці, Театральна площа, 2

E-mail: physiology@bsmu.edu.ua

The sexual dimorphism of reactions of the brain structures and of certain neuro-endocrine mechanisms of the effect of prenatal stress indicates a need to develop methods and means of prevention and correction considering of sex.

Принципові відмінності функціонування систем життєзабезпечення за умов патології в осіб різної статі спонукають до пошуків ендогенних механізмів більшої витривалості тієї чи іншої статі до впливів ендо- та екзогенного характеру, адже відомі на сьогоднішній день статеві особливості реагування, на жаль, не дозволяють віднайти надійні фізіологічні засоби посилення резистентності до дії несприятливих чинників. Разом із тим, інтенсивне зростання кількості дітей із прихованими формами пре- і перинатальної патології ЦНС спонукає до активного пошуку її причин та механізмів, а всі роботи, спрямовані на вивчення патогенетичних ланок розвитку довготривалих наслідків дії несприятливих чинників в період раннього онтогенезу є вкрай необхідними і актуальними.

Нами досліджено вплив пренатального стресу на окремі механізми регуляції репродуктивної функції та стрес-реактивності в тримісячних щурів різної статі.

Встановлено, що пренатальний стрес порушує ГАМК- та серотонінергічну регуляцію секреції лютропіну та тестостерону в самців, естрадіолу та прогестерону – у самок.

Дослідження системи циклічних нуклеотидів (цАМФ та цГМФ) у структурах лімбіко-гіпоталамічного комплексу мозку показало статевий диморфізм їх вмісту в контрольних тварин. Під впливом пренатального стресу відбувається фемінізація вмісту цГМФ у перегородці мозку самців і втрата статевого диморфізму вмісту цАМФ, цГМФ, циклазного індексу в медіобазальному гіпоталамусі та мигдалику.

За показниками пероксидного окиснення ліпідів, окиснювальної модифікації білків та активності антиоксидантних ферментів у структурах мозку контрольних тварин більш високий рівень функціонування прооксидантно-антиоксидантного гомеостазу має місце в самок порівняно із самцями. Статевий диморфізм впливу пренатального стресу на прооксидантно-антиоксидантні взаємовідносини в структурах мозку полягає в більш вагомих порушеннях активності антиоксидантних ферментів у самок та суттєвіших змінах окиснювальної модифікації білків у самців.

Отримані результати обґрунтовують доцільність гендерного підходу до принципів корекції проявів синдрому пренатального стресу.